

Zpráva ze služební cesty

Projekt „Vytvoření Národní digitální knihovny“

CZ 1.06/1.1.00/07.06386

<i>Jméno a příjmení účastníka cesty</i>	Mgr. Pavla Švástová
<i>Pracoviště – dle organizační struktury</i>	
<i>Pracoviště – zařazení</i>	
<i>Důvod cesty</i>	
<i>Místo - město</i>	Den Haag
<i>Místo - země</i>	Nizozemí
<i>Datum (od – do)</i>	4.10. - 7.10.2011
<i>Podrobný časový harmonogram</i>	viz http://indico.eblida.org/conferenceOtherViews.py?view=nicecompact&confId=22
<i>Spolucestující z NK</i>	Petr Žabička, Tomáš Foltýn
<i>Finanční zajištění</i>	IOP „Vytvoření Národní digitální knihovny“
<i>Vztah k projektu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zkoumání potencionálního využití systémů prezentovaných na této konferenci (např. Goobi, Digitalkoot apod.) • možnosti zapojení dalšího zapojení do projektu Europeana skrze projekt Europeana Libraries • diskuze kolem standardů užívaných v digitálních knihovnách a problematice open-metadata a open-data • možnosti evaluace a user studies digitálních knihoven a archivů • nastavení workflow digitalizace, optimalizace procesů a monitoring workflow

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

<i>Cíle cesty</i>	Zjistit aktuální informace o světových trendech v oblasti digitalizace, diskuze s účastníky s fungujícími linkami masové digitalizace o možných problémech, diskuze o vývoji metadatových standardů a jejich využívání pro potřeby digitalizace.
<i>Plnění cílů cesty</i>	Na konferenci byly představeny poslední verze systémů, které by byly potencionálně využitelné v projektu NDK, možná šíře jejich využití, silné a slabé stránky. Významná část konference věnovaná evaluaci a user studies se bude hodit v pozdějších fázích projektu při zveřejňování výsledků v digitální knihovně.
<i>Další podrobnější informace</i>	viz příloha níže
<i>Podpora publicity projektu</i>	-

Související materiály

<i>Materiál</i>	<i>Místo uložení</i>

Datum předložení zprávy
Podpis předkladatele zprávy
Datum   Podpis

Podpis nadřízeného

 Vloženo na intranet

 Přijato v mezinárodním
 oddělení

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

3rd LIBER-EBLIDA Workshop on Digitization of Library Material in Europe

Datum konání: od středy 5.října 2011 do pátku 7.října 2011

Účastníci: Tomáš Foltýn, Petr Žabička, Pavla Švástová

Služební cestu jsme nastoupili v Brně dne 4.října 2011 v 7:00, kdy jsme jeli s P. Žabičkou autem s p. Neumannem. V 10hod jsem měla jednání s Janem Hutařem v Klementinu o chodu pracovní skupiny pro LTP, organizačních záležitostech, co se týká změn v administrativě apod. Z Prahy jsme odjížděli cca ve 13 hod. společně s P. Žabičkou vozem Knihovny Akademie věd (řídil M. Lhoták, který taktéž cestoval na konferenci do Haagu). První noc jsme přespali v Osnabrücku (za ubytování platil P. Žabička, proto nemám z této noci doklad o zaplacení). Dopoledne jsme přijeli do Haagu (ubytování v Haagu rezervoval M.Lhoták a protože mu byla cena za ubytování stržena ze služební platební karty, bylo NK přefakturováno). Odjezd z konference v pátek 7.10., příjezd do Prahy 19:30. Jízdenky na autobus jsem kupovala z kreditové jízdenky i pro P. Žabičku. Z Prahy jsme vyjížděli v 8:00, návrat do Brna byl ve 22:30.

Zajímavé příspěvky a další aktivity na konferenci:

Crowdsourcing as a Way to Make Pictures Visible for the Research

Majlis Bremer-Laamanen (The National Library of Finland)

Příspěvek popisoval projekt Finské národní knihovny a firmy Microtask. Cílem projektu je indexovat digitální archivy tak, aby byly vyhledatelné na internetu. Jedním z produktů projektu je počítačová hra, která umožňuje kolaborativní opravy OCR ze starých finských novin. Od února do srpna 2011 hrálo hru na 85.000 návštěvníků, kteří strávili 4000 hodin hraním a opravili přes 5 milionů slov. Informace i hra samotná jsou k nalezení zde: <http://www.digitalkoot.fi/en/>

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

User Studies in Digital Libraries: Models, Standards, Methods, Questions

Milena Dobрева (University of Portsmouth)

Velice inspirativní příspěvek o problematice „User Studies“ čili průzkumu uživatelů a jejich chování v prostředí digitální knihovny. Mýty o uživateli: známe je, když něco vyvineme, sami přijdou, kvalita znamená inovace.

Otázky: jak nám “user studies” pomůžou porozumět našim datům a jak je využívat?

Metody výzkumu: kvalitativní a kvantitativní, byly představeny různé metody, jak zkoumat pohyb po digitální knihovně, co uživatele zaujme na první pohled, na co nejčastěji klikají atd.

Autorka příspěvku je také autorkou nové knihy, která obsahuje zkušenosti z výzkumu User studies for Digital Library Development, ISBN 9781856047654.

http://www.facetpublishing.co.uk/title.php?id=7654&category_code=835

<http://elag2011.techlib.cz/en/867-03-user-studies-for-digital-libraries-development/>

Experience is the teacher of fools: Project management lessons learned

Frederick Zarndt (Global Connexions)

IMPACT: Centre of Competence in Text Digitisation

Hildelies Balk (Koninklijke Bibliotheek - IMPACT)

Přednáška obsahovala čerstvé informace o končícím projektu Impact, proč se zapojit do Impact projektu, jaké jsou podmínky přístupu a jaké výhody může členství nabídnout.

Promoting Access to in Copyright Newspapers through Collaboration with the Finnish Copyright Society Kopiosto

Maria Sorjonen (National Library of Finland), Majlis Bremer-Laamanen (The National Library of Finland)

Co chtějí dělat?

- zařídit dohody s vydavateli
- zdigitalizovat historické noviny od těchto vydavatelů
- [obohatit dokumenty v DocWorks](#)

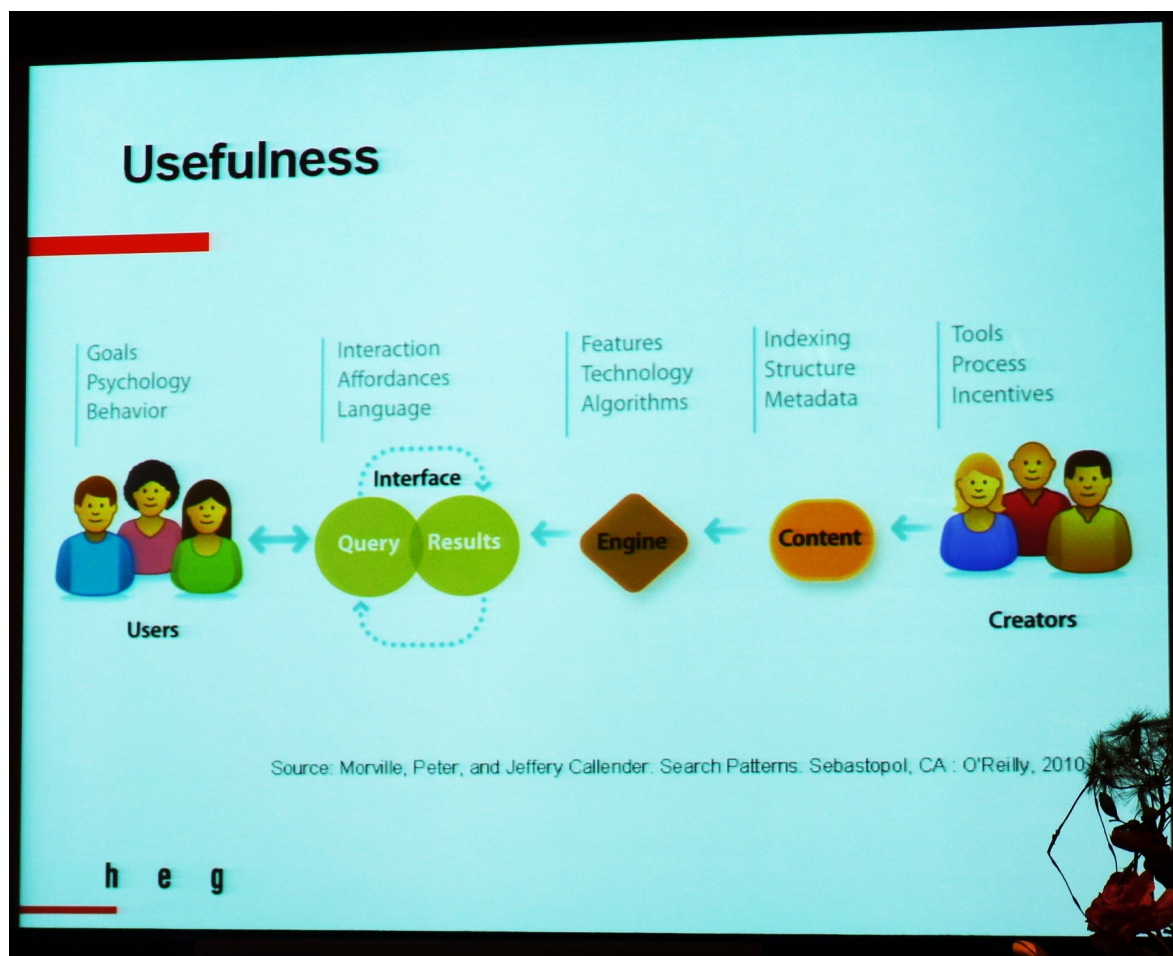
O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

How to evaluate the usefulness of digital libraries and archives: description of an evaluation process

Jasmin Hügi (Haute école de gestion de Genève, Switzerland)

Podobně zaměřená přednáška o tom, jak a zda je vůbec možné změřit užitečnost digitální knihovny, jaké použít prostředky, jaké udělat změny, aby se dalo říct „před a po“. Jaký zaujmout postoj k uživatelům? Co považovat za důležité? Pokusit se pochopit, jak uživatel chápe ze svého pohledu digitální knihovnu.

Zajímavým postřehem bylo, že každá informace by se měla objevit na hlavní stránce v kolonce „News“ - více informací pro uživatele, kteří jsou vesměs líní hledat si informace jinde, čekají všechno v news.

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP
**Upscaling digitisation at the Wellcome Library, showcasing the Goobi
workflow systém**

Christy Henshaw (Wellcome Library)

Co je wellcome library?

<http://library.wellcome.ac.uk/>

Co digitalizují?

- archivy, knihy spojené s genetickým výzkumem, early european book
born digital materials - začínají se zpracovávat, ale počet narůstá

Digitalizační strategie:

small project -> large project

(Přecházejí od malých dílčích projektů k velkým projektům)

relatively adhoc -> major strategic programme

(Z digitalizace se stal jeden ze strategických záměrů)

SMT a project team -> programme board, advisors

(Od malých projektových týmů až k programové radě)

library centric -> W. Trust, external stateholders

entirely open access -> commercial partners

(Od kompletně open access řešení ke spolupráci s externími dodavateli)

little impact on IT -> requires major IT development

Digitalizační proces:

manual processes -> automated

(Veškeré ruční procesy se snaží automatizovat.)

centralised conservation -> distributed

(Centrální ochrana dat se mění na distribuovanou.)

Low QA -> increase

(Zvyšuje se kontrola kvality.)

TIFF -> JP2

individual tracking list -> centralized tracking system

incremental storage growth -> completely new storage strategy

required a higher level of project management....

....goobi....

WL používá IntraData verzi, kterou jim komerčně dovyvinuli

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

Europeana Libraries

Aubery Escande (Europeana), Marian Lefferts (CERL)

V přednášce byl představen projekt Europeana Libraries, což je dle názvu další projekt z rodiny projektů Europeana. Slibují zpracovat 5miliónů digitálních objektů z 19 vědeckých knihoven z celé Evropy. Chce nabídnout dokumenty jako fotografie ze Španělské občanské války, Ottomanské manuscripty, historické lékařské filmy a tisíce vědeckých prací, časopisů a akademických článků.

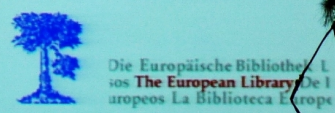
Projekt by měl končit na konci roku 2012 s výsledkem:

- Cenné zdroje pro vědce s fulltextovým vyhledáváním ve vědeckých pracích a dalších neobrazových dílech
- Robustní síť pro národní, vědecké a vysokoškolské knihovny
- Efektivní agregační model, který bude využitelný pro vědecké knihovny po celé Evropě

<http://europeana-libraries.eu/>

A new portal – Wireframes testing

- Use case 1; general browse - a user wants to find out what the portal is really about
- Use case 2: exact search - search for a “known” artist (Hans Christian Anderson or Brahms)
- Use case 3: specific domain search in the digital humanities field (i.e. a medievalist needs an electronic tool for viewing, transcribing and manipulating manuscripts)

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

Inegrating Digitized Material into an institutional repository: The case of „Somni“ and Europeana Regia at the university of Valencia

Elisa Millás Mascarós (University of Valencia (Spain)), José Manuel Barrueco Cruz (University of Valencia (Spain))

Tools and Standards

Jeannette Frey (Cantonal and University Library (BCU), Lausanne (Switzerland))

Supporting decisions in digitisation by experimental workflow design and evaluation

Sven Schlarb (Austrian National Library)

Public Library Online

Stephanie Duncan (Public Library Online)

JISC Guide - Open bibliographic Data

Owen Stephens

Why we need to adopt APIs for Digitised Content

Dunning Alastair (JISC)

The well-behaved document has Dublin Core Inside

John W. Miescher (Bizgraphic - Geneva)

Being in control: How to create a new digitization process and monitor the workflows?

Tiina Hölttä (The National Library of Finland), Claus Gravenhorst (CCS - Content Conversion Specialists)

Účast na workshopech a exkurzích:

O ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU (EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ) PROSTŘEDNICTVÍM IOP

Metadata and re-use

Na workshopu k tématu metadata a jejich znovuvyužívání mezi knihovnami a institucemi se diskutovalo o problematice open-metadata a open-data. Vyskytlo se mnoho otázek, na které jednotliví účastníci workshopu odpovídali podle situace v jejich zemi / instituci.

- Měly by knihovny poskytovat své bibliografické záznamy bezplatně dalším institucím / komerčním subjektům?
- Kdo je vlastníkem autorských práv k bibliografickým záznamům? Katalogizátor? Knihovna? Stát?
- Pod jakou licencí bibliografická metadata poskytovat? CC?
- Je možné stáhnout si metadata z vaší instituce hromadně? Jak? Z39.50? OAI-PMH?
- Jak se v tomto případě liší metadata vytvořená v knihovnách, v archivech, muzeích atd.?

Z odpovědí vyplynulo, že např. ve Finsku nebo v Německu velké knihovny prodávají své MARCové záznamy menším knihovnám nebo dalším zájemcům. Účastníci ze Švýcarska se zmínili, že knihovna v CERNU poskytuje veškerá data i metadata bezplatně, na druhou stranu článek, který si můžete stáhnout zdarma, poskytují za peníze giganti jako Ebsco, ProQuest a další. V podstatě se účastníci rozdělili na dvě skupiny - část má zkušenosti s poskytováním bibliografických záznamů za úplatu, mají na to vybudovanou infrastrukturu a nyní řeší, jak to udělat, aby mohli poskytovat své záznamy zadarmo a druhá (větší) část nechápe, proč by se mělo za bibliografické záznamy platit jiné knihovně, když je vyrobila za peníze daňových poplatníků a jsou tudíž "státní"... Každopádně to vede k závěru, že bychom měli naše metadata nějakým způsobem licencovat.